

Dosya İşlemleri

ls - dosyaları listeler
ls -al - gizli dosyalar dahil dosyaları listeler
cd dir - belirtilen dizine girer
cd - ev dizinine geçiş yapar.
pwd - mevcut dizini gösterir
mkdir izin - belirtilen isimde izin oluşturur
rm dosya - dosya siler
rm -r izin - belirtilen dizini siler
rm -f file - belirtilen dosyayı silmeye zorlar
rm -rf izin - belirtilen dizini silmeye zorlar
cp dosya1 dosya2 - dosya1'i dosya2'ye kopyalar
cp -r izin1 izin2 - izin1'i izin2'ye kopyalar; izin2 yoksa oluşturur
mv dosya1 dosya2 - dosya1'in adını dosya2 yapar.
ln -s dosya bağ - belirtilen dosyaya sembolik bağ oluşturur.
touch dosya - boş dosya oluşturur
cat > dosya - dosyaya girdi yönlendirir
more dosya - dosyanın çıktısını sayfalayarak gösterir
head dosya - dosyanın ilk 10 satırını gösterir
tail dosya - dosyanın son 10 satırını gösterir
tail -f dosya - dosyanın son 10 satırını eşzamanlı olarak gösterir.

Süreç Yönetimi

ps - aktif süreçleri gösterir.
top - tüm süreçleri gösterir
kill pid - belirtilen süreci sonlandırır
killall proc - belirtilen tüm süreçleri sonlandırır
bg - durdurulmuş işlemi arkaplanda yapmaya devam eder.
fg - arkaplandaki işi ön plana getirir.
fg n - n numaralı işi ön plana

Dosya İzinleri

chmod RAKAM dosya - Belirtilen dosyanın izinlerini rakamsal olarak değiştirmeye yarar. Her rakam kullanıcı, grup ve diğerlerini ifade eder ve 3 hanede kullanılır:

- 4 - okuma (r)
- 2 - yazma (w)
- 1 - çalıştırma (x)

chmod 777 - read, write, execute for all
chmod 755 - rwx for owner, rx for group and world
 Daha fazla seçenek için: **man chmod**.

SSH

ssh kullanıcı@sunucu - belirtilen makineye bağlanır.
ssh -p port_numarası kullanıcı@sunucu - belirtilen sunucuya belirtilen porttan bağlanır.
ssh-copy-id kullanıcı@sunucu - parolasız giriş için ssh anahtarını belirtilen sunucuya kopyalar

Arama

grep ifade dosya - belirtilen dosyalarda ifadeyi arar
grep -r ifade dir - belirtilen dosyalarda ifadeyi özyineli arar.
komut | grep ifade - komutun çıktısında ifadeyi arar
locate dosya - belirtilen dosyayı arar

Sistem Bilgileri

date - mevcut saat ve tarihi gösterir
cal - içinde bulunan ayın takvimini gösterir
uptime - sistemin açık kalma süresini gösterir
w - sistemle ilgili özet bilgiler verir
whoami - giriş yapan kullanıcıyı gösterir
finger kullanıcı - kullanıcı hakkında bilgi verir
uname -a - çekirdek bilgisini gösterir
cat /proc/cpuinfo - işlemci bilgisini gösterir
cat /proc/meminfo - RAM bilgisini gösterir
man komut - belirtilen komutun kullanım kılavuzu
df - disk kullanımını gösterir
du - dizinin kullandığı disk alanını gösterir
free - kullanılan RAM bilgisini gösterir
whereis uygulama - uygulama yolunu gösterir
which uygulama - uygulamanın tam yolunu gösterir

Sıkıştırma İşlemleri

tar cf dosya.tar dosya - dosyayı içeren bir tar arşivi oluşturur.
tar xf dosya.tar - dosya.tar içinden dosyaları açar.
tar cf dosya.tar.gz dosya - Sıkıştırılmış tar arşivi oluşturur. (gzip)
tar xf dosya.tar.gz - Sıkıştırılmış arşivi açar.
tar cf dosya.tar.bz2 - Sıkıştırılmış tar arşivi oluşturur. (bzip2)
tar xf dosya.tar.bz2 - Arşivi açar.
gzip dosya - Dosyayı sıkıştırır ve uzantısını gz yapar.
gzip -d dosya.gz - sıkıştırılmış dosyayı açar.

Ağ

ping hedef - hedefe ping atar ve sonuçları gösterir.
whois domain - belirtilen alan adının kayıt bilgilerini gösterir.
dig domain - Belirtilen alan adının DNS bilgilerini gösterir.
dig -x host - PTR kaydını gösterir.
wget file - dosya indirir.
wget -c file - Durdurulmuş indirmeye devam eder.

Yazılım Derleme/Kurma

Kaynaktan paket derleme:
./configure --prefix=/usr
make

make install
pisi it paket - Belirtilen paketi kurar
pisi rm paket - Belirtilen paketi kaldırır

Klavye Kısayolları

Ctrl+C - Komutu durdurur, sona erdirir.
Ctrl+Z - Komutu durdurur, devam etmek için **fg** arkaplanda devam için **bg** kullanılır.
Ctrl+D - konsol oturumundan çıkış yapar.
Ctrl+W - Mevcut satırda bir kelime siler.
Ctrl+U - Tüm satırı siler.
Ctrl+R - Komut geçmişinde arama yapar.
!! - Son verilen komutu tekrarlar.